

at komme ud og se, hvordan Loven virker. Og jeg kan ikke nægte, at denne Lov for mig indeholder i sig noget af det nye, som jeg mener vil faa Betydning igennem Fremtiden, og derfor kunde jeg meget godt tænke mig, at man bevilgede noget mere, selv helt bortset fra, at det nu er nødvendigt netop at give denne Million paa Grund af de særegne Forhold, jeg har nævnt. Det vil jeg gerne have betonet, at det vil jeg for mit Vedkommende gerne i al Almindelighed være med til. Jeg tror ogsaa, at Staten kan være tjent med at hæge og pleje denne Lov. Man kan jo nok sige, at det er en Udgift for Staten i Øjeblikket. Man kan sige, det er Penge, man sætter ind, og det kan vare lang Tid, inden man faar dem tilbage igen. Man kan ogsaa sige, at Staten har Udgifter nok hvert eneste Aar. Men paa den anden Side er jeg for mit Vedkommende ganske vis paa, at man derigennem er med til, om end ikke i nogen stor Grad, saa dog i nogen Grad at omskabe Samfundsforholdene, saaledes at de for mange Mennesker blive bedre, meget bedre end tidligere. Nu erkender jeg villigt, at dette høje Ting eller Lovgivningsmagten i det hele taget kan ikke sidde og skabe gode Samfundsforhold for nogle enkelte Personer, men jeg vil ogsaa gaa videre og sige, at denne Lov har tillige været med til at skabe bedre Forhold for Samfundet i sin Helhed. Tilfredshed er jo en overordentlig god Ting, og den tror jeg nu absolut hører hjemme i disse Smaabrug. — Og for det andet mener jeg, at naar man anstrenger sig for at holde denne Lov gaaende paa den rigtige Maade og nu i dette Tilfælde giver denne Million dertil, skal man ikke være saa bange for at bruge disse Penge, idet jeg tror, at Staten har en ligefrem Indtægt deraf, er jeg tilbøjelig til at sige. Det er jo ikke alle Udgifter, der ere Udgifter paa den Maade, at man kan sige: Ja, der er man kommen af med de Penge, og saa kan man se, hvornaar man faar dem igen. Jeg er tilbøjelig til at mene, at den Virksomhed, der er bragt i Stand ved Hjælp af denne Lov, ogsaa indirekte bringer Staten Fordele. Den bringer Folk i Arbejde, som frembringer en Del, som ogsaa bidrager til Statens Velstand, og den skaber Forbrugere, som — omend jeg ingen Tilhænger er af de indirekte Skatter — dog alligevel ogsaa derigennem give noget i Statskassen.

Alle disse Betragtninger gøre, kunne De jo nok forstaa, at jeg for mit Vedkom-

mende mener, at der ingen Grund er til at betænke sig paa at tage vel imod dette Lovforslag og se at faa det ført igennem. Anbefale Lovforslaget paa Meningsfællers og egne Vegne det kan jeg. Skönt vi ikke have behandlet det paa den Maade, antager jeg dog ogsaa, jeg er i Overensstemmelse med mine Meningsfæller, naar jeg siger, at hvis vi vedtage dette Lovforslag, saadan som det foreligger, og give en Million nu for dette ene Aar, er det selvfølgelig noget isoleret. Det er begrundet i særlige Forhold, og jeg vil ikke i ringeste Maade mene, at det skulde danne noget som helst Præcedens for, hvad man skulde komme til at gøre ad Aare. Der er ganske særegne Forhold, som gøre, at man er nødt til at tage noget Hensyn dette Aar; men næste Aar vil Forholdet i saa Henseende maaske være et væsentligt andet. Jeg skal hermed anbefale Lovforslaget til velvillig Behandling.

Piper: Det her foreliggende Lovforslag er jo Tillæg til Lov om Oprettelse af Husmandsbrug af 30. April 1909. Loven om Oprettelse af Husmandsbrug er stedse, hver Gang den har været til Behandling, bleven betegnet som en Forsøgslov. Den begyndte med en aarlig Udgift for Statskassen af 2 Mill. Kr.; denne blev derefter forhøjet til 3 Millioner, og ved den sidste Revision af 1909 blev Udgiften forhøjet til 4 Millioner, som nu efter de to sidste Affattelser afholdes dels af Statslaanefonden, dels af Statskassen. Naar man har betegnet Loven som en Forsøgslov, saa ligger deri ganske tydeligt, at man ikke anser denne Lov for fuldkommen. Man maa derfor være betænkelig, naar de Midler, der anvendes ifølge Loven, stige, og det var vel heller ikke uden Betænkelighed, at en Del af dette Tings Medlemmer gik med sidste Gang til den forøgede Sum, 4 Millioner. Det maa imidlertid i høj Grad forundre, naar man nu allerede Aaret efter kommer med et Tillæg til den Lov, der blev vedtagen i Fjor, og som skulde gælde i 5 Aar. Jeg havde Lejlighed i Fjor til at kritisere Loven paa forskellige Punkter, og navnlig hævdede jeg som min Opfattelse, at det var ganske fejlagtigt, at man havde nedsat det Beløb, som den paagældende Husmand selv skal eje, fra det, der oprindeligt var foreslaaet i Kommissionen, nemlig $\frac{1}{5}$, til $\frac{1}{10}$. Efterhaanden som Forholdene forandrede sig, efterhaanden som det blev ikke de gifte Arbejdere, dem af dem, der vare gifte paa det Tidspunkt,